

بانک کتاب مدابوک

بزرگترین مرجع خرید کتاب درسی و کمک درسی

MEDABOOK.COM

خرید کتاب هوش سیا فرهنگیان

== کلیک کنید ==

ترادف

دانستن مترادف واژه‌ها و معنی کلمات در پاسخگویی به سؤالات این بخش بسیار مهم است.

- ۱- در برخی از سؤالات، مستقیماً از شما معنی واژه خواسته می‌شود. یک واژه و چند گزینه که باید معنی درست را از میان گزینه‌ها انتخاب کنید.
- ۲- در سؤالات ترکیبی مثل حروف به هم ریخته هم، دانستن معنای واژه‌ها بسیار مهم است و باعث می‌شود به این سؤالات با سرعت بیشتر و دقیق‌تر جواب دهید.

نکته برای داشتن دامنه لغات گسترده، نیاز به منابع خوب و مطمئن است که اولین و بهترین منبع، کتاب‌های ادبیات سال دهم تا دوازدهم بوده و در گام بعدی رجوع به لغت‌نامه‌های معتبر مثل معین و فرهنگ سخن.

واژه‌شناسی

گاهی اوقات، یک واژه چند معنی دارد که تمام این معانی، در یک شاخه قرار می‌گیرند و مترادف‌های یکدیگر به حساب می‌آیند.

مثال

استماع: شنیدن، گوش دادن
خضوع: فروتنی، تواضع
استعداد: آمادگی، توانایی

اما گاهی یک واژه چند معنا دارد که این معانی با هم متفاوت هستند. به این واژه‌ها، واژه‌های ایهام‌دار می‌گوییم.

مثال

پروانه: نوعی حشره، مجوّز، اجازه
کام: دهان، آرزو
مورد بعدی که باید به آن توجه کنید، یادگیری واژگان مشابه است که در طراحی سؤالات بسیار به کار می‌رود.
برخی واژه‌ها از نظر شکل خیلی به یکدیگر نزدیک هستند، اما در معنا متفاوت هستند.
مثال نیکو: پسندیده
نکوهیده: ناپسند
تسویه: مساوی
تصفیه: پاک کردن

واژه‌های هم‌آوا همان‌طور که از نامشان مشخص است، آوای یکسانی دارند اما معانی آنها کاملاً با هم متفاوت است.

مثال آجل: آینده
عاجل: شتاب‌کننده
امارت: حکومت
عمارت: خانه، بنا
تألم: دردمندی
تعلّم: آموختن
تهدید: ترساندن
معمور: آباد شده، آبادان
حد و مرز را مشخص کردن

نکته اگر برای فهمیدن معنای یک واژه شک داشتید، سعی کنید آن را در جمله به کار ببرید.

مثال نزدیک‌ترین معنی برای کلمه «فرزانه» در کدام گزینه آمده است؟

- الف) آزاده
ب) شادمان
ج) خوشبخت
د) دانا

پاسخ: گزینه «د»

تضاد

متضاد یعنی مخالف و برعکس. برای یافتن متضاد واژه‌ها، اول باید روی معنای دقیق کلمات مسلط شوید و بعد از گنجینه لغات ذهن، کلمه متضاد مناسب را مشخص کنید.

نکته در مشخص کردن تضاد حواستان به نقش کلمات و لغات باشد. یک صفت می‌تواند متضاد یک صفت باشد و یک اسم متضاد یک اسم باشد. به مثال زیر توجه کنید:

مثال ترسو متضاد و مخالف شجاعت نیست.

ترسو ≠ شجاعت
ترس ≠ شجاعت
نکته گاهی دو واژه خیلی هم با هم متضاد نیستند، اما اگر در یک عبارت یا بیت قرار بگیرند و نماینده دو موضوع مختلف باشند، می‌توانند متضاد هم باشند. به قول جناب سعدی:

دست از مس وجود چو مردان ره بشوی / تا کیمیای عشق بیایی و زر شوی

در حالت عادی مس و زر (طلا) با یکدیگر معنای مخالف یا تضاد ندارند، اما در این بیت، مس نماد یک پدیده کم‌ارزش‌تر و زر نماد یک پدیده باارزش و گران‌بهاست.

مثال رابطه فروغ به ظلمت مانند رابطه ...

الف) درازا به کوتاه (ب) مذلت و عزت (ج) خوار و ضعیف (د) ثواب و صواب
پاسخ: گزینه «ب».

فروغ به معنای روشنایی و ظلمت به معنای تاریکی با هم در تضاد هستند. مانند گزینه «ب» که مذلت به معنای خواری و عزت به معنای سربلندی است.

مثال متضاد واژه مشخص شده در کدام گزینه آورده شده است؟

چنین است آغاز و انجام رزم
الف) فرجام (ب) برجام (ج) ابتدا (د) ایجاد
پاسخ: گزینه «ج».
انجام در اینجا به معنای پایان و ابتدا به معنای آغاز است.

هم خانواده

یادگیری هم خانواده‌های هر واژه از این جهت که هم خود آن‌ها می‌توانند مورد سؤال قرار بگیرند، هم در پیدا کردن معنای واژه‌ها و املاي کلمات خیلی به شما کمک می‌کند، بسیار مهم است.
معمولاً هم خانواده‌ها به دو دسته تقسیم می‌شوند:
الف) هم خانواده‌های عربی
ب) هم خانواده‌های فارسی

هم خانواده‌های عربی

هم خانواده‌های عربی مربوط به واژه‌هایی هستند که از زبان عربی به زبان ما سفر کرده‌اند. سه شرط برای هم خانواده بودن دو واژه در زبان عربی مطرح است.

۱- ریشه مشترک (سه حرف اصلی مشترک) داشته باشند. مانند:

کاتب، کتاب، مکتوب ← ک ت ب
ناظر، منظور، تناظر ← ن ظ ر

۲- سه حرف اصلی مشترک باید به ترتیب آمده باشند.

مثلاً صابر و بصیرت باهم، هم خانواده نیستند، زیرا سه حرف اصلی مشترک آنها به ترتیب نیامده است:

صابر ← ص ب ر بصیرت ← ب ص ر

۳- واژگان هم خانواده، لزوماً نباید باهم، هم معنی باشند اما می‌توانند رابطه معنایی داشته باشند. مانند:

ناصر: یاری‌رسان نصرت: یاری

نکته گاهی واژه‌های عربی به دلیل اینکه از زبان دیگری آمده‌اند، ممکن است تغییر معنایی یا کاربردی پیدا کرده باشند و یا معنای آن‌ها به نظر ما از هم دور باشند، پس ملاک اصلی ما بیشتر دو مورد اول است. مانند:

اصابت: برخورد کردن و مصیبت: رنج و اندوه

نکته گاهی در حروف اصلی مشترک، یک حرف تکرار شده است؛ معمولاً این حروف در زبان عربی تشدید دارند. مانند:

محَبّ، حُبّ، حبیب، محبّت ← ح ب ب
تحقیق، حق، محقق، حقوق ← ح ق ق

نکته در زبان عربی سه حرف (ا، و، ی) در بعضی واژگان ویژگی خاصی دارند. به عنوان مثال واژه‌های «متعال، علی، تعالی» دارای سه حرف اصلی

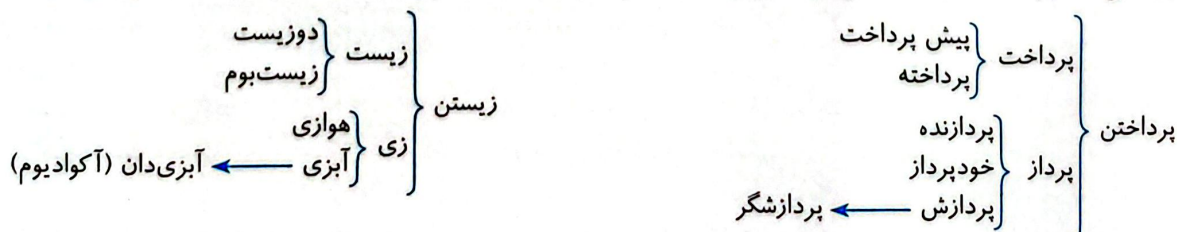
(ع ل ی) هستند؛ که در واژه متعال «ی» حذف شده و در تعالی تبدیل به «الف» (در تلفظ) شده است. به این واژه‌ها که با هم، هم خانواده هستند

دقت کنید و تغییرات را خودتان کشف کنید:

توصیف - صفت - وصف

هم خانواده‌های فارسی

در زبان فارسی واژه‌هایی که از یک مصدر گرفته می‌شوند باهم، هم خانواده هستند، چون یک ریشه دارند.
واژه‌هایی که از یک مصدر ساخته می‌شوند، می‌توانند یک خوشه واژه بسازند و هر واژه‌ای که در این خوشه واژه قرار می‌گیرد، با بقیه هم خانواده است.

مثال در کدام گزینه واژه‌ای وجود دارد که با بقیه هم خانواده نیست؟

- الف) حاصل - محصل - تحصیل (ب) خلق - خالق - خلایق (ج) شوق - اشتیاق - مشتاق (د) قیام - قیمت - قائم

پاسخ: گزینه «د».

قیمت با بقیه هم خانواده نیست.

مثال کدام دو واژه، هم خانواده هستند؟

- الف) گویا و گویش (ب) رضایت و مریض (ج) رویش و پویش (د) فیض و فاضل

پاسخ: گزینه «الف».

هر دو از مصدر گفتن هستند.

جمع و مفرد

واژه‌های جمع، می‌توانند با نشانه‌های جمع همراه باشند. نشانه‌های جمع فارسی «ان، ها» هستند. مانند: کتاب‌ها، درختان

نکته بعضی از واژه‌ها فقط با یکی از این نشانه‌ها جمع بسته می‌شوند و برخی هم با هر دو.

واژه‌هایی مثل: پرنده، معلم، دانش آموز با هر دو جمع بسته می‌شوند.

پرندگان، پرنده‌ها / معلمان، معلم‌ها / دانش آموزان، دانش آموزها

همچنین: کتاب، ساقه، صندلی ← کتاب‌ها، ساقه‌ها، صندلی‌ها

پرکاربردترین نشانه‌های جمع عربی: ات، ین

واژه‌هایی مثل احساسات، قطعات، معلمین و ...

نکته اگر کلمه‌ای غیرعربی بود هیچ وقت با نشانه جمع عربی، جمع بسته نمی‌شود، مثلاً کلمه پیشنهادات که خیلی رایج است، کاملاً اشتباه است.

نکته بعضی از کلمات، جمع نیستند یا به صورت دقیق تر، جمع بسته نشده‌اند، اما معنی جمع می‌دهند: ملت، گروه، قوم و ... که به آن‌ها

اسم جمع گفته می‌شود و می‌توانند جمع بسته شوند. مانند:

ملت‌ها، گروه‌ها و ...

نکته «ان» همیشه نشانه جمع نیست:

«ان» می‌تواند نشان دهنده پسوند زمان باشد. مانند:

صبحگاهان ← هنگام صبح بهاران ← هنگام بهار

یا اینکه می‌تواند نشان دهنده صفت باشد. مانند: پویان، گریان، خندان

(البته این واژه‌ها خیلی مواقع قید حالت هم هستند.)

در زبان عربی با ایجاد تغییراتی روی یک واژه، می‌توان آن را بدون استفاده از نشانه جمع تبدیل به یک واژه جمع کرد. مانند:

کتاب ← کُتب متن ← متون فاصله ← فواصل

به این نوع جمع‌ها، جمع مکثر گفته می‌شود.

مثال کدام گروه کلمات، همگی جمع هستند؟

- الف) رقبا - ملت - اطفال (ب) سوابق - عرفا - عرفان (ج) ازدها - باران - روان (د) حواس - سؤالات - شیران

پاسخ: گزینه «د».

بررسی گزینه‌ها الف) ملت، مفرد است.

ب) عرفان، مفرد است. ج) هر سه کلمه مفرد هستند.

قرابت معنایی

در سؤالات قرابت معنایی ما در تلاش برای یافتن ارتباط مفهومی میان دو بیت یا دو متن هستیم. درک معنا و مفهوم ادبیات و متون قدیمی در پاسخ به سؤالات این قسمت بسیار مهم است. تسلط به معنا و مفهوم اشعار کتاب‌های دهم تا دوازدهم و مطالعه خارج از کتاب درسی در بالا رفتن مهارت شما برای پاسخگویی به سؤالات این قسمت کمک می‌کند.

مثال بیت زیر با کدام گزینه قرابت معنایی دارد؟

«نیکی می‌کن و در دجله انداز / که ایزد در بیابانت دهد باز»

الف) نابرده رنج، گنج میسر نمی‌شود

ب) هر که به نیکی عمل آغاز کرد

ج) هر گل و برگی که هست یاد خدا می‌کند

د) دوست آن باشد که گیرد دست دوست

پاسخ: گزینه «ب».

بیت درون صورت سؤال به این اشاره دارد که، پاسخ نیکی کردن انسان روزی به او باز خواهد گشت. تنها گزینه «ب» می‌تواند این معنی را بدهد.

تناسب معنایی

تناسب واژگان (روابط واژگان)

تناسب واژگان که اینجا بررسی می‌کنیم، ارتباط نزدیکی با آرایه‌های مراعات نظیر که تاکنون بارها در ادبیات با آن مواجه شده‌اید دارد. به طور دقیق اگر بگوییم، تمام واژگان که شما با شنیدن یا دیدن یک واژه یا پدیده به خاطر می‌آورید، واژگانی هستند که با یکدیگر دارای تناسب می‌باشند. دایره لغات وسیع در این قسمت هم بسیار به شما کمک خواهد کرد.

به این مثال‌ها توجه کنید:

ریشه ← گل هسته ← سیب پا ← بدن صفحه ← کتاب

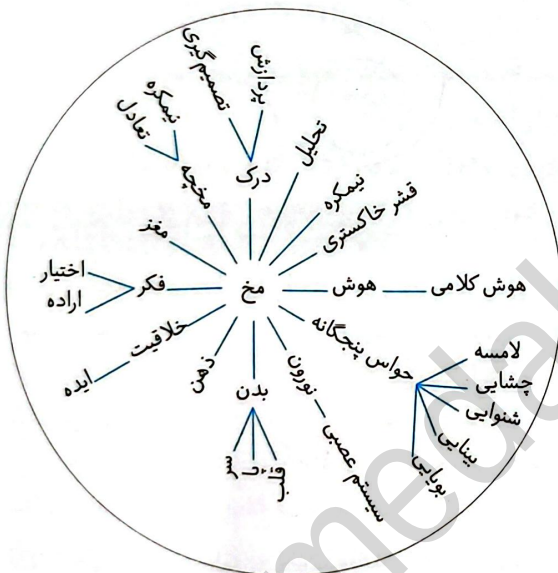
البته می‌توانیم به این رابطه خلاق‌تر هم نگاه کنیم مثلاً:

«د = دایره»؛ در این مثال، حرف «د» جزئی از واژه دایره دانسته شده است، پس نتیجه می‌گیریم این رابطه می‌تواند شامل هر چیزی باشد و محدودیتی برای آن نمی‌توان در نظر گرفت! در مراعات نظیر تناسب واژگان از نظر تناسب معنای آن‌ها با یکدیگر و قرابت معنای واژگان حائز اهمیت بود، اما در اینجا این تناسب، حوزه وسیع‌تری را پوشش می‌دهد و صرفاً تناسب واژگان را نمی‌توان در تناسب معنای آن‌ها گنجانده. به مثال‌های زیر توجه کنید:

مثال

پایه ← صندلی واژه ← جمله حلقه ← زنجیر بیت ← شعر
مصراع ← بیت برگ ← گیاه دوشنبه ← هفته روز ← هفته
روز ← ماه ماه ← سال B ← الفبای انگلیسی ل ← حروف الفبای فارسی
ضلع ← مربع کلاس ← مدرسه

• برای تقویت اطلاعات و دانش خودتان نسبت به واژگان متناسب، می‌توانید از رسم نقشه ذهنی یا Mind Map استفاده کنید. در این نقشه، شما یک کلمه را به عنوان کلمه اصلی در نظر گرفته و تلاش می‌کنید واژه‌های مرتبط با آن را با استفاده از بارش فکری روی کاغذ بیاورید. این روش نیاز به رسم یک نمودار درختی دارد که شاخه‌های این نمودار تا جایی که مدنظر شما باشد می‌توانند گسترانده شوند. به عنوان مثال کلمه «مخ» را در نظر بگیرید:

رابطه مجموعه و زیرمجموعه

این عنوان گویای همه چیز است؛ در این رابطه، یک پدیده زیرمجموعه پدیده دیگری است. به این مثال‌ها توجه کنید:

گل ← گیاه م ← حرف معلمی ← شغل آنفولانزا ← بیماری
آهن ← فلز شقایق ← گل کاج ← درخت غزل ← قالب شعری
نقاشی ← هنر خودکار ← لوازم التحریر فرش ← کالای صادراتی قرآن ← کتاب آسمانی
فرش ← زیرانداز اسکی ← ورزش زنبور ← حشره پلنگ ← حیوان
سوسمار ← خزنده راست‌گویی ← فضیلت اخلاقی گیتار ← ساز قیমে ← غذا
زمین ← سیاره خورشید ← ستاره لوزی ← شکل هندسی

اکنون در جدول زیر تفاوت رابطه جزء و کل و مجموعه و زیرمجموعه را بررسی می‌کنیم.

جزء و کل	زیرمجموعه و مجموعه
ب = حروف الفبای فارسی	ب = حرف
مشتري = منظومه شمسی	مشتري = سیاره
شاخه = درخت	کاج = درخت
دکمه = پیراهن	پیراهن = لباس

نکته برای اینکه در حل کردن تست‌ها و روشن شدن نوع رابطه وازگانی در این دو بخش دقیق‌تر عمل کنیم، از دو لفظ جزئی و نوعی استفاده می‌کنیم.

مثال آیا نوع رابطه «فرش و کالای صادراتی» با «فرش و کالاهای صادراتی» متفاوت است؟

- فرش نوعی کالای صادراتی است $\Rightarrow$ زیرمجموعه و مجموعه
- فرش جزئی از کالاهای صادراتی است $\Rightarrow$ جزء و کل

مثال رابطه مو و سر، مانند رابطه میان است.

- الف) چرخ و دوچرخه
 - ب) آرنج و ساق پا
 - ج) النگو و گردنبند
 - د) مغز و معده
- پاسخ:** گزینه «الف».

مو جزئی از سر و چرخ جزئی از دوچرخه است.

مثال رابطه بین تشبیه و آرایه ادبی، مانند رابطه بین است.

- الف) حروف و جمله
 - ب) اتاق و پنجره
 - ج) شغل و خیاط
 - د) آزمون تشریحی و آزمون
- پاسخ:** گزینه «د».

همان‌طور که تشبیه، نوعی آرایه ادبی است، آزمون تشریحی هم نوعی آزمون است. توجه داشته باشید در گزینه «ج» خیاطی نوعی شغل است نه خیاط!

نکته رابطه بین زیرمجموعه و مجموعه را می‌توان با این نمودار نیز نشان داد:

مس به فلز $\Rightarrow$ مس زیرمجموعه فلز است یا مس نوعی فلز است. لاله به گل به گیاه $\Rightarrow$ لاله نوعی گل و گل نوعی گیاه است.

رابطه بزرگی و کوچکی

در این رابطه، مقایسه از نظر ابعاد، جرم، وسعت، اصل و فرع، شدت، قدرت و ... مطرح است.

- شیر $\Rightarrow$ پشه
- نهنگ $\Rightarrow$ موش
- شهر $\Rightarrow$ روستا
- چاه $\Rightarrow$ چاله
- کوه $\Rightarrow$ تپه
- کشتی $\Rightarrow$ قایق
- خیابان $\Rightarrow$ کوچه
- دریا $\Rightarrow$ برکه
- اقیانوس $\Rightarrow$ دریاچه
- کشور $\Rightarrow$ شهر

بین برخی از واژه‌ها، علاوه بر رابطه بزرگی و کوچکی، رابطه کل و جزء هم وجود دارد، اینجاست که باید به کل سؤال دقت کنیم و با توجه به صورت سؤال و باقی گزینه‌ها رابطه موردنظر طراح را کشف کنیم. مثلاً کلاس از مدرسه کوچک‌تر است و در عین حال کلاس جزئی از مدرسه است.

مثال رابطه طغیان به نشت مانند رابطه و است.

- الف) کشور به قاره
 - ب) بره به گاو
 - ج) اقیانوس به دریا
 - د) کلاس و درس
- پاسخ:** گزینه «ج».

طغیان جریان قوی آب و نشت جریان کم و ضعیف آب است و اقیانوس هم از دریا بزرگ‌تر است.

توجه در گزینه «الف» نیز این رابطه وجود دارد، اما ترتیب رعایت نشده است.

مثال رابطه قزل‌آلا به کوسه مانند استان به است.

- الف) شهر
 - ب) پایتخت
 - ج) کشور
 - د) روستا
- پاسخ:** گزینه «ج».

چون در صورت سؤال کوسه از ماهی قزل‌آلا بزرگ‌تر است، پس استان به عنوان بخش کوچک‌تر بوده و کشور که بزرگ‌تر است باید انتخاب شود.

سوالات متنی

در این قسمت متنی به ما داده می‌شود و در مورد آن متن، چندین سؤال پرسیده می‌شود. واضح است که باید متن را کامل و بسیار دقیق بخوانید تا بتوانید به این سؤال‌ها پاسخ صحیح بدهید.

عنوان مناسب برای متن

در این تیپ سؤال‌ها، یک متن به شما داده می‌شود و شما باید یک عنوان مناسب برای متن، از بین گزینه‌ها انتخاب کنید. طبیعتاً ممکن است، عبارت یا عنوان مناسبی به ذهن شما برسد که بهتر و مناسب‌تر از گزینه‌ها باشد، ولی انتخاب بهترین عنوان، باید از بین گزینه‌ها انجام شود.

CENTRAL INTELLIGENCE AGENCY ۱۲

به نکات زیر توجه کنید:

نکته حتماً ابتدا گزینه‌ها را بخوانید و بعد متن را.

نکته یادتان باشد که عنوانی مناسب است که کل متن را در بر بگیرد و نه این که فقط قسمتی از متن را پوشش بدهد.

نکته در این سؤال‌ها، روحانی و درک مطلب بسیار مهم است؛ یعنی هم باید بتوانید خوب بخوانید و هم درست و صحیح بخوانید! پس هیچ عجله‌ای برای خواندن سریع متن نداشته باشید.

نکته هر موقع در متن، تعداد زیادی از جملات درباره یک موضوع خاص باشد، (برای مثال «آسیا») می‌توان گفت که موضوع اصلی متن نیز همان است. («آسیا»)

همچنین توجه کنید که:

۱- عنوان باید موضوع کلی متن را پوشش دهد و به نوعی به تمام نکات مهم و اساسی متن اشاره کند و البته این دلیل بر این نیست که عنوان می‌تواند خیلی طولانی باشد، بلکه باید در عین کوتاهی کاملاً گویا و پوشش‌دهنده باشد. در واقع عنوان باید جامع باشد، یعنی بگوید در متن به طور کلی در مورد چه چیزی صحبت شده است.

۲- درک موضوع کلی متن بسیار مهم است و حواسمان باشد، مطالب خارج از متن، وارد عنوان نشود؛ مثلاً اگر در متنی ما از «خلیج فارس» صحبت کردیم، دلیلی ندارد «خلیج فارس و قلّه دماوند» عنوان باشد!

مثال کدام گزینه، عنوان مناسب‌تری برای موضوع متن زیر است؟

«اشکال معدنی کربن بسیار متنوع هستند، برای مثال، الماس و گرافیت شکل‌های متفاوتی از کربن هستند، اما گرافیت بسیار نرم، شکننده و ارزان است. در حالی که الماس جزء سخت‌ترین و گران‌قیمت‌ترین سنگ‌های شناخته شده است.»

الف) الماس ب) تفاوت گرافیت و الماس ج) تفاوت کربن و الماس د) انواع کربن
پاسخ: گزینه «د».

همان‌طور که می‌بینید با اینکه خیلی از متن در مورد تفاوت گرافیت و الماس صحبت می‌کرد، اما ما این گزینه را انتخاب کردیم چون وقتی می‌گوییم انواع کربن خودبه‌خود تفاوت گرافیت و الماس هم در دل خودش دارد و جامع‌تر و کامل‌تر است.

مثال «نوعی از موجودات زنده، قارچ‌ها هستند. قارچ‌ها می‌توانند بر روی غذا، چوب، کاغذ یا لباس رشد کنند و به آن‌ها آسیب وارد کنند. همچنین برخی قارچ‌ها به گیاهان زراعی مانند گوجه‌فرنگی هم آسیب وارد می‌کنند. برخی دیگر از قارچ‌ها نیز به جانوران و انسان آسیب می‌رسانند.»

با توجه به متن بالا، بهترین عنوان برای متن، کدام است؟

الف) قارچ‌های مضر و مفید ب) آسیب قارچ‌های سمی به انسان‌ها
ج) آسیب‌زدن قارچ‌ها به مزارع گوجه‌فرنگی د) قارچ‌های مضر
پاسخ: گزینه «د».

بررسی گزینه‌ها

گزینه (۱): متن در مورد قارچ‌های مفید صحبت نکرده است، پس این گزینه اشتباه است.
گزینه (۲): در متن بیان شده که قارچ‌ها به انسان‌ها آسیب می‌رسانند ولی این فقط قسمتی از متن است و کل متن را در بر نمی‌گیرد.
گزینه (۳): آسیب‌زدن قارچ‌ها به مزارع گوجه‌فرنگی در متن اشاره شده است، ولی فقط قسمتی از متن است و کل متن را شامل نمی‌شود.
گزینه (۴): با کمی دقت می‌بینیم که کل متن در مورد قارچ‌های مضر است و این گزینه صحیح است.

کامل کردن پاراگراف

در سؤال‌های این بخش یک یا چند پاراگراف به شما داده می‌شود و برخی از قسمت‌های این پاراگراف(ها) را خالی می‌گذارند. شما پس از مطالعه دقیق متن باید بهترین گزینه را برای جای خالی انتخاب کنید.

نکته تسلط به نکات دستوری زبان فارسی در این سؤال‌ها بسیار مهم است.

نکته سؤال‌های این قسمت را حتماً نیازی نیست به ترتیب پاسخ دهید بلکه اگر یک سؤال حل نشد به سراغ سؤال‌های بعدی بروید و با حل آن سؤال‌ها متن برای شما شفاف‌تر می‌شود و می‌توانید به سؤالات قبلی هم پاسخ دهید.

با توجه به متن، به سؤال‌های زیر پاسخ دهید.

براساس فسیل‌های پیدا شده، شترهای سوریه‌ای بسیار بزرگ‌تر و سنگین‌تر از گونه (۱) بودند. در کنار فسیل‌های این موجودات که تقریباً به صد هزار سال قبل باز می‌گردد، استخوان‌هایی از انسان نیز پیدا شده است. باستان‌شناسان بر این باورند، این شترهای غول‌پیکر علاقه‌ای به (۲) نداشته‌اند و بیشتر وحشی بوده‌اند.

سؤال ۱ بهترین گزینه برای قرار گرفتن به جای (۱) کدام گزینه است؟

الف) سبک ب) امروزی ج) خانگی د) کهن